0Voorzitter, toen de raad begin juni vergaderde over de eventvoorziening kopte de Stentor: ‘kiest Zwolle voor een Hema appeltaart of een Sachertorte’. Voor wie het niet weet: een Sachertorte is een taart uit Wenen, bestaande uit chocoladecake, gevuld met abrikozenmarmelade en is bedekt met een dikke laag chocoladeglazuur. Verpakt in een houten kistje gaat het de hele wereld over. Een beetje Sachertorte kost al gauw € 100,- en daarmee is het een exclusief taartje. De Hema appeltaart daarentegen is een taart van tarwebloem en ei, appels, rozijnen en kaneel, kost € 12,- en kan in een kartonnen doos worden opgehaald.

De vergelijking tussen de taarten en de evenementenvoorziening is veelzeggend, maar ook risicovol. Veelzeggend omdat we, gemeenteraad en college, traditioneel hoge eisen en ambities stellen aan ál onze plannen. Risicovol, omdat hoge eisen en ambities verwachtingen wekken, onze plannen duur maken, de ambtelijke organisatie onder druk zet en er bij stapeling van ambities risico is op vertraging of uitstel. Maar ook omdat met de tegenstelling wordt gesuggereerd dat wordt gekozen tussen een lage- of een hoge standaard en tussen minder krijgen dan het goeds dat we hadden.

Niets is alleen minder waar. Want de Hema appeltaart is een prima taart. Gemaakt van goede ingrediënten. Smakelijk, betaalbaar en daarmee bereikbaar voor veel mensen. De eventuele keuze voor een Hema appeltaart-variant is dan ook geen mindere keuze. Het is een keuze voor een ander ambitieniveau, passende bij de doelen en beschikbare middelen van het betreffende moment én de Zwolse eigenheid.

Want dat de wereld van morgen er anders uitziet dan die van gisteren, is een gegeven. Door toekomstige lagere inkomsten is er de komende jaren aanzienlijk minder geld te besteden en door krapte op de arbeidsmarkt is het lastig voldoende personeel aan te trekken om zo onze (gestapelde) ambities waar te maken. Door de aanhoudende woningcrisis manen mensen die willen verhuizen ons op te schieten met het bouwen van woningen. Dwingen oorlogen en de klimaatcrisis ons snel(ler) te verduurzamen en vragen steeds meer kwetsbare inwoners een normale, volwaardige (woon)plek in de maatschappij door wijzigingen in wet- en regelgeving.

Voorzitter, bij gelijkblijvende omstandigheden zullen we waarschijnlijk minder vaak voor de luxe Sachertorte kunnen kiezen dan voorheen. En daar is helemaal niets mis mee, zolang we maar onze doelen centraal stellen en niet 'hetgeen we gewend zijn' of waar we 'recht op menen te hebben'. En dat is een taak van ons allemaal. College, raad, inwoners, partners en media. Want het leven in Zwolle is goed en het leven in Zwolle blijft goed.

En dat je met minder nog steeds goede dingen kunt doen illustreert wat ons betreft voorliggende perspectiefnota. Want met minder geld wordt de komende jaren 'de basis op orde gehouden' en 'worden grote en urgente opgaven versterkt.' Daarbij wordt geïnvesteerd in drie speerpunten 'een thuis voor iedereen', 'een duurzame toekomst' en 'iedereen kan meedoen' en bijbehorende accenten en wordt, voor de nodige realisatiekracht, de eigen organisatie verder versterkt.

We zien veel elementen uit ons verkiezingsprogramma terug en dus kunnen wij ons goed vinden in de koers die het college voorstelt. Er is een mooie balans gevonden om de schaarse middelen zo eerlijk mogelijk te verdelen. Het verlagen van de weerstandsratio en het opnemen van twee posten op onderuitputting en te verwachten besparingen achten we realistisch. Hierdoor maken we het mogelijk de bestedingsvoorstellen te betalen én een meerjarig sluitende begroting op te leveren.

Wel vragen we ons af of we niet te voorzichtig zijn. Immers, de afgelopen jaren begroten we teveel en geven we te weinig uit. Hierdoor zien we achteraf fors positieve resultaten in de jaarrekening.

D66 ziet, aan de hand van een paar verschuivingen wel kansen de PPN te versterken, maar zal deze – vanwege de toenemende complexiteit en samenhang van beleid – koppelen aan de bestaande speerpunten van het college. We voegen er één thema aan toe: de relatie inwoner-overheid.

1. **Wonen, speerpunt: een thuis voor iedereen**

Voorzitter, de woningmarkt staat door diverse oorzaken al jaren onder hoogspanning en de verwachting is niet dat dit snel verandert. Belangrijk dus om alles op alles te zetten en binnen onze mogelijkheden extra woonruimte te realiseren. We zijn blij met de investering in capaciteit op

wonen, want hiermee houden we de bouwstroom op gang en blijven we zachte plannen hard maken.

We zien ook dat het college via diverse actieplannen hard werkt aan maatregelen die de realisatie van extra woonruimte versnelt en versterkt. Maar voorzitter, we zien ook dat dit veelal los van elkaar gebeurt. Zelfs tussen projecten lijkt dit het geval. Met als gevolg dat we geld en capaciteit inefficiënt inzetten. Voorzitter, D66 denkt dat meer regie en focus gaat helpen de voortgang en resultaten van de diverse woningbouwplannen sneller en gerichter tot uitvoering te laten komen. Welke mogelijkheden ziet het college hierin?

Aanvullend voorzitter zien we dat bij participatie met omwonenden steeds belangrijker is, maar ook dat door bezwaren uit diezelfde omgeving steeds vaker vertraging ontstaat. De woningzoekende, als belanghebbende partij, heeft geen stem en dat ziet D66 graag anders. Wij roepen het college dan ook op om inspraak van woningzoekenden actief te gaan organiseren, zodat deze kan worden meegewogen in de besluitvorming van woningbouwplannen. Hiermee kan ook eenvoudig worden geïnventariseerd welk type huizen nodig zijn voor de Zwolse opgaven en dat is goed voor het bevorderen van doorstroming. Graag een reactie van het college op dit verzoek. Voorzitter, wij overwegen een motie op dit punt.

2. Duurzaamheid, speerpunt: een duurzame toekomst

Voorzitter, ten aanzien van duurzaamheid en de energietransitie begrijpen we dat er onvoldoende middelen zijn om de benodigde versnelling van de energietransitie te realiseren. We zijn blij met de extra financiële middelen die worden ingezet. Toch ziet D66 liever dat wordt ingezet op het ambitiepakket '+', in ieder geval op de onderdelen waarbij de impact voor inwoners en maatschappelijke organisaties groot is. Want toonaangevende, inspirerende en deskundige bewonersinitiatieven als '50 tinten groen' (Assendorp) en 'Wijbedrijf Dieze' dreigen bij het ambitiepakket 'noodzakelijk' te stoppen en dat vinden wij onwenselijk. Voorzitter, hoe moeten deze initiatieven verder zonder steun van de gemeente Zwolle? Kan de wethouder hier een reactie op geven?

Ten tweede, uit de beantwoording van de technische vragen en ambtelijke gesprekken blijkt dat er onvoldoende inzicht is in waar we staan, wat de gevolgen zijn van onze keuzes en wat het effect van onze keuzes is op onze ambitie om in 2040 klimaatneutraal te zijn. Onze motie 'grip op de energietransitie' kan hier een goede bijdrage aan leveren als we in de gevraagde halfjaarrapportage, bijvoorbeeld in de vorm van een realtime dashboard/monitor, data koppelen aan prognoses, waardoor we vooruitkijken en zo inzichtelijk maken wat de impact van onze keuzes is. Kan de wethouder aangeven op welke wijze wordt gewerkt aan onze motie en hoe de halfjaarrapportage bij gaat dragen aan inzicht?

3. **Meedoen, speerpunt: iedereen kan meedoen**

Voorzitter, we worden met elkaar steeds ouder, hebben andere woonwensen dan vroeger en versterkt door wet- en regelgeving wonen we steeds langer zelfstandig. En om, naast de toenemende krapte op de arbeidsmarkt, de groeiende zorgvraag op te kunnen vangen wordt een nog groter beroep gedaan op onze eigen mogelijkheden en ontwikkelkansen. Toch zullen we op zoek moeten naar andere mogelijkheden om onze zorg toegankelijk te houden en daarom diende de fractie van D66 begin juni een initiatiefvoorstel in om met behulp van onderzoek te komen tot een visie en uitvoeringsagenda om innovatie en zorgtechnologie vaker in te zetten. We hopen dat hiervoor eenmalig € 200.000,- beschikbaar wordt gesteld en kijken uit naar behandeling van ons voortel dit najaar.

Ten aanzien van de ouder wordende samenleving lezen we dat het college pas bij de volgende PPN gaat kijken naar de gevolgen ervan. Dit terwijl het nu al een urgent thema is. D66 wil van het college graag weten welke overweging er achter deze keuze zit en hoort graag hoe deze verkenning eruit ziet, wie dat gaat doen en wie er mee mogen praten.

Voorzitter, we weten daarbij dat bij ouder worden twee dingen erg belangrijk zijn: gedrag en bewustwording. En vanuit maatschappelijke betrokkenheid ziet D66 toch twee kansen om voortvarend met dit thema aan de slag te gaan:

1. Een door het netwerk te organiseren jaarlijks terugkerende 'week van het ouder worden';

2. En een burgerberaad met als thema: ‘fijn oud worden in Zwolle’ zoals dat onlangs ook in Den Bosch is gehouden.

Graag een reactie van het college op deze twee suggesties.

Voorzitter, kritisch zijn wij over de voorgestelde investeringen in het sociaal domein. Want veel daarvan gaat naar het sociaal wijkteam. Een organisatie wiens takenpakket alleen maar groeit en waarbij we ambitie op ambitie aan het stapelen zijn. Het uitgangspunt van de sociaal wijkteams was ‘klein en slagvaardig’, maar van 86 fte in juni 2015 is het SWT gegroeid naar ruim 200 fte nu. (was 132 fte in 2022). Voorgesteld wordt de pilots van de ‘Relatie- en Scheidingsteams’ en ‘Samenspel in de Wijk’ verder uit te rollen. Goed idee, want wat werkt is goed om door te zetten. Maar we stoppen nergens mee. Voorzitter, met Samenspel in de Wijk is 1,1 mjo. bespaard. Laten we dat geld gebruiken om ontwikkelingen in het sociaal wijkteam te betalen. De nieuwe indeling van de begroting sociaal domein kan dit faciliteren. We kunnen dat geld inzetten voor een versnelling van de verduurzaming van onze scholen. Hierop lopen we namelijk achter en sommige schoolgebouwen zijn er slecht aan toe. Onze kinderen verdienen goed onderwijs in goede schoolgebouwen. We horen graag een reactie van het college op dit voorstel.

4. Tot slot, relatie inwoner-overheid/ goed bestuur

Voorzitter, ik eindig de bijdrage met ons vierde speerpunt: relatie inwoner-overheid. Want, uitzonderingen daargelaten, moet de overheid er alles aan doen om kwetsbare inwoners, kwetsbare inwoner zo goed en menselijk mogelijk te ondersteunen. Zeker in complexe situaties waarbij de gemeente, al dan niet via haar contractpartners, een rol heeft bij de ondersteuning. In Zwolle werken we daar hard aan.

De afgelopen twee jaar heeft mijn fractie alleen ook gesproken met een inwoners die vastlopen in het systeem of zelfs in de knel raken, doordat er geen oplossing komt in langlopende conflicten. Formeel en informeel.

Voorzitter, het is geen makkelijk onderwerp en ook niet aan een specifieke tijd of periode gebonden, maar vertrouwen komt te voet en gaat te paard. Als inwoners hun verhaal willen doen of verhaal willen halen bij fracties, college of wethouder, dan is er vaak al veel gebeurt en

voelen zij zich niet gezien, gehoord of geholpen. Laat een reactie op zich wachten of komt die er niet, dan versterkt dat het gevoel dat ‘de overheid’ er niet voor hen is. Uit frustratie, boosheid, onmacht of radeloosheid volgt dan soms nog een brief of e-mail, een bericht op social media en soms zelfs een onvriendelijke bericht of verwensing. Het is niet goed te praten, maar als contact met ons je laatste hoop is, misschien wel te begrijpen.

Laten we deze, ónze inwoners daarom tegemoet treden met koffie of thee, persoonlijk en aan de keukentafel. Kwaad kan het nooit en een open en eerlijk gesprek leidt veel vaker tot begrip dan tot weerstand. Een reactieplicht op berichten van inwoners aan raadsleden, fracties, college of wethouders is er niet en zou er ook niet moeten hoeven komen. Maar mag ik dan bij deze een dringende oproep doen om voor kwetsbare inwoners net dat extra stapje te zetten?

Voorzitter, tot slot: op 28 mei en 8 juni hebben de coalitiefracties middels spiegelsessies terug- en vooruit gekeken naar onze inspanningen deze periode. Zowel bij partners als bij inwoners hoorden wij veel tevredenheid. Over het leven in Zwolle, de mogelijkheden en voorzieningen in de stad, maar ook vooral over de gemoedelijke sfeer. Iets wat we niet mogen verliezen. We kregen ook terug dat ruimte en vertrouwen tot nog meer bloei kan leiden. En dat dit gegeven kan worden door soms net wat meer lef te tonen. Een oproep die wij van harte ondersteunen.

Dus breek door de laatste belemmeringen voor die extra woningen, geef ruimte aan inwoners en partners voor maximale betrokkenheid en inspraak en versimpel de armoederegelingen radicaal. Zwolle is mooi, maar kan nog mooier worden. Als Hanzestad, als hartstad, maar ook als appelaart stad.

Al doet de appeltaart eigenlijk tekort aan het ambitieniveau én onze Zwolse eigenheid. Daarom voorzitter, trakteert de fractie van D66, geheel uit eigen zak, graag iedereen op een symbolisch Zwollenaartje van Lindeboom. Dank u wel voorzitter.